

RAAD VOOR EUROPESE ZAKEN

Nr. 7338

Notulen van de vergadering gehouden op
vrijdag 28 november 1975 in het Catshuis, 's morgens
van 9 tot 11 uur

Aanwezig: minister-president Den Uyl en de ministers
Duisenberg, Lubbers, Pronk, Van der Stee,
Van der Stoel en Vredeling en staatssecretaris
Brinkhorst

Voorts zijn aanwezig de heren De Geer (VM),
Van Gorkom (BuZ), De Groot (EZ), Italianer
(BuZ), Looyen (Fi), Van Swinderen (BuZ) en
De Zeeuw (LV)

Secretaris : drs.T.van de Graaf (wnd)
Adjunct-secretaris: mr.A.V.M.Cals

1 a. Notulen van de vergadering van 10 oktober 1975
(nr.7242)

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

1 b. Notulen van de vergadering van 27 oktober 1975
(nr.7272)

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

1 c. Notulen van de vergadering van 31 oktober 1975

Aangezien nog geen officiële tekst voorhanden
is, worden deze notulen aangehouden.

2. Mededelingen

Zie punt 5.

3. Voorbereiding van de EEG-raad op het niveau van regeringsleiders in Rome op 1 en 2 december 1975 (Conclusies van de coördinatiecommissie dd. 25 november 1975, rondgezonden bij brief van de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken Brinkhorst dd. 26 november 1975, nr.294247)

Minister Van der Stoel deelt mede dat de Britse ambassadeur hem tijdens een bezoek een nieuwe formule voorstelde voor deelneming aan de conferentie over internationale economische samenwerking (CIES), om zo te trachten de impasse te doorbreken. Het Britse voorstel voorziet in één vertegenwoordiger van de Gemeenschap, één van het Verenigd Koninkrijk en één van de andere lidstaten gezamenlijk. Spreker meent dat Nederland niet op deze suggestie in dient te gaan, omdat een dergelijke toegeevende houding in de toekomst wellicht soortgelijke moeilijkheden zal kunnen opleveren met landen als Frankrijk en Duitsland.

Staatssecretaris Brinkhorst zegt dat alleen Frankrijk zich verzet tegen het opnemen van een minimum safeguard price (MSP) in het ontwerp-mandaat inzake energie. De expliciete Britse wens komt voort uit de behoefte om zich van een gegarandeerde opbrengst te verzekeren van de eigen energiebronnen.

Minister Lubbers meent dat er druk op Frankrijk moet worden uitgeoefend om dit Engelse voorstel te aanvaarden.

De minister-president heeft grote moeite met het beginsel van het hanteren van minimum-prijzen; deze hebben immers tot doel om het aanbod kunstmatig te stimuleren. De heer Italianer stelt dat de bedoeling van de MSP is om een "safety net" te hebben, zodat men een gegarandeerde prijs heeft wanneer de markt ineens stort. Het Verenigd Koninkrijk stelt zich in dezen hard op, omdat zonder de medewerking van de EEG het praktisch onmogelijk is de MSP toe te passen. Het karakter van de MSP is verschoven naar een "safety net", zodat het risico voor investeringen gespreid kan worden tussen overheid en investeerders. Minister Van der Stoel meent dat het aanvaarden van de MSP Engeland niet zal afhouden van de claim om apart vertegenwoordigd te zijn. Ook het idee van minister Lubbers om als compromis voor te stellen dat het Verenigd Koninkrijk permanent voorzitter van de Energiecommissie wordt, leek hem niet voldoende te zijn om Engeland van zijn aspiraties te doen afzien.

Staatssecretaris Brinkhorst wijst erop dat het Nederlandse uitgangspunt ten aanzien van het mandaat ontwikkelingssamenwerking is dat dit mandaat een evolutief karakter heeft. Tijdens de discussie hierover zou Nederland moeten proberen om de kwestie van de ruilvoet opgenomen te krijgen.

De heer Van Gorkom dringt aan op handhaving van de zinsnede "waartoe een verbetering van de ruilvoet zou kunnen bijdragen.". Indien men deze zin zou laten vervallen, zou dat een stap terug zijn na de uitkomst van de 7de speciale Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (AVVN) te New York. Hij meent dat Nederland in dit opzicht steun kan verwachten van de Ieren en de Denen. Minister Van der Stoel zou genoemde passage ook graag willen behouden, hoewel hij de kans daarop vrij gering acht. Hij acht de terugvalposities, zoals geschetst in de conclusies van de coördinatie-commissie, heel goed bruikbaar. Hij meent dat Nederland er bij het vaststellen van het mandaat al heel wat heeft uitgesleept, met name het evolutieve karakter.

Minister Lubbers heeft deze kwestie besproken in verband met het mandaat grondstoffen. Het prijsmechanisme voor wat betreft de grondstoffen, moet primair gericht zijn op stabilisatie; in dit systeem zou men de verbetering van de ruilvoet moeten inpassen.

Minister Duisenberg vraagt zich af in hoeverre deze kwestie gebruikt kan worden in onderhandelingen om op andere punten winst te boeken.

De minister-president merkt op dat het beleid erop gericht moet zijn om de ruilvoetverslechtering tegen te gaan. Hij acht dit een essentiële bepaling die geheel overeenstemt met de beginselen, zoals die op de 7de speciale AVVN werden gehanteerd. Minister Lubbers stelt voor de betreffende passage uit de resolutie van de 7de speciale AVVN geheel op te nemen, aangezien dit wellicht minder weerstanden binnen de EEG oproept. Staatssecretaris Brinkhorst zegt dat dit tijdens de onderhandelingen over het ontwerp-mandaat reeds is geprobeerd, doch zonder resultaat.

Spreker merkt ten aanzien van de begroting en financiering van de Gemeenschap op dat er praktisch overeenstemming is over de vervroeging van de EEG-begrotingskalender. Ten aanzien van een eventueel in te voeren beleids- en prioriteitendebat meent hij dat de Duitse voorstellen terzake een aantasting betekenen van de bevoegdheden van de Commissie.

Minister Duisenberg zegt dat een voor-discussie zinvol kan zijn op basis van een stuk van de Commissie, waarin een gekwantificeerde beleidsprognose wordt ontwikkeld. Indien dit stuk aangenomen zou worden, dan zou het moeten dienen als een bindend financieel kader voor de Commissie. Op deze manier zou men langzamerhand meer greep kunnen krijgen op de begroting.

Minister Van der Stee acht de benadering van de coördinatiecommissie reëel, als men een financiële benadering essentieel stelt.

Staatssecretaris Brinkhorst is van mening dat er ruimte is, naast de vastgelegde procedures in de verdragen, voor een prioriteitendebat, mits men ervoor waakt dat dit niet resulteert in een quasi voorontwerp. Indien men in een vroeg stadium al alles vast zou leggen, zou het Europees Parlement te weinig ruimte hebben voor beleidsvorming.

Minister Duisenberg stelt dat als de Commissie in maart met een stuk komt, waarbij voor bepaalde beleidsterreinen gekwantificeerd wordt, de Commissie is gebonden aan de resultaten van de daarop volgende discussie in de Raad. Indien de Commissie tijdens de behandeling van de begrotingsvoorstellen, af zou willen wijken van de conclusies van het beleids- en prioriteitendebat van maart, zal zij dit met argumenten moeten staven en zal de Raad dit per onderwerp moeten goedkeuren.

Staatssecretaris Brinkhorst ziet als procedure eerst een mededeling van de Commissie aan de Raad in maart, waarbij de Commissie rekening houdt met indicaties uit de Raad. Deze mededeling zou niet puur financieel van inhoud moeten zijn, maar juist grote aandacht moeten schenken aan het beleidsaspect, dit temeer daar in maart nog weinig valt te zeggen over de financiële indicaties met name in de landbouwsector. De minister-president benadrukt de rol van het Europees Parlement in dezen. De Raad heeft niet altijd het laatste woord, maar zal in een bepaalde wisselwerking binnen de marges van de voorstellen en besluiten van de Commissie en het Parlement dienen op te treden. De Commissie behoudt een zelfstandige verantwoordelijkheid en behoeft zich in principe niet volkomen gebonden te voelen aan de uitspraken van de Raad in maart. Spreker vraagt zich af wat het karakter van het debat zal moeten worden; hij heeft er geen bezwaar tegen wanneer dit kwantificerend zou zijn. Het betreft hier slechts een peiling van de gevoelens van de Raad; de Commissie blijft zelfstandig in haar voorstellen en mag er later van afwijken. Het moet niet zo zijn dat in dit debat de Commissie een mandaat van de Raad krijgt, waardoor zij dan volledig gebonden is. De Commissie zal rekening dienen te houden met de indicaties, die zij van de Raad - en het Europees Parlement - krijgt. Spreker is het eens met de conclusies van de coördinatiecommissie ten aanzien van de "Finanzkommissar".

Staatssecretaris Brinkhorst verwacht dat van Duitse zijde zal worden aangedrongen op een vermindering van de uitgaven van het landbouwfonds met 350 mln r.e..

Minister Van der Stee zegt dat de Commissie met een pakket maatregelen zal komen. Men is op het ogenblik bezig het beleid om te buigen, waarbij de Commissie ook rekening houdt met de noodzaak tot bezuinigen. Met name de kosten van het zuivelbeleid zullen drastisch beperkt moeten worden.

Minister Lubbers wijst erop dat men in deze discussies tussen de ministers van financiën en die van landbouw de internationale context niet uit het oog mag verliezen. Bij het bepalen van het beleid zal men rekening moeten blijven houden met de ontwikkelingslanden. Tegen de horizon van het wereldvoedseltekort is het juist dat er binnen de EEG een behoorlijke produktie is, maar het beleid dient zo te functioneren dat dit ook ten goede komt aan derde landen. Spreker wijst op het belang de procedures te verbeteren die gevolgd worden bij de afzet van overschotten.

De heer Van Gorkom is van mening dat de EEG haar hulpprogramma moet mondialiseren. Nederland zal krachtig moeten pleiten voor een harmonisatie en coördinatie van de hulpprogramma's van de lidstaten, zodat de EEG effectief hulp kan verlenen aan derde landen. Ten aanzien van het behoeftebeginsel achtte spreker het niet opportuun dit naar voren te brengen, aangezien Nederland niet helemaal in overeenstemming met het principe handelt, waar het de hulp aan Suriname betreft. Nederland zou een pleidooi moeten houden voor de verhoging van de ontwikkelingssteun van de EEG en de lidstaten, met name een verhoging in de bijdrage aan bijv. het IFAD en andere internationale fondsen. Bovendien zou Nederland moeten aandringen op uitvoering van de besluiten van de 7de speciale AVVN.

Minister Lubbers signaleert dat Duitsland slechts dan gelden voor ontwikkelingslanden wil voteren indien dit op bilaterale basis geschiedt en de Duitse economie er nauw bij betrokken is. Hij pleit voor een pragmatische aanpak zodat niet slechts resoluties het resultaat van deze besprekingen zullen zijn.

Minister Van der Stoel meent eveneens dat men moet mikken op een concreet doel. Hij waarschuwt er echter voor om de andere landen teveel aan te sporen hun bijdragen voor ontwikkelingssamenwerking te verhogen, aangezien de lidstaten dan een beroep zouden kunnen doen op Nederland om zijn defensiebudget te verhogen. De minister-president meent dat Nederland zich indezen restrictief dient op te stellen.

Minister Van der Stoel vreest dat het Verenigd Koninkrijk ertoe zal overgaan om invoerrestricties in te voeren. Hij acht derhalve een herbevestiging van de "trade pledge" van groot nut. Gezien de Nederlandse houding ten aanzien van de conferentie van Rambouillet acht hij het niet nodig om in de Europese Raad te vragen naar een verslag van deze conferentie, temeer daar er niet veel belangrijke besluiten gevallen zijn en deze reeds voldoende bekend zijn.

Minister Duisenberg meent ten aanzien van een eventuele herbevestiging van de "trade pledge" door het Verenigd Koninkrijk dat het opnieuw in discussie brengen van protectionistische gevaren voor het Verenigd Koninkrijk slechts aanleiding zou zijn om zich lossier te maken van deze verplichting. De minister-president zegt dat, wanneer men het Verenigd Koninkrijk af wil houden van het nemen van protectionistische maatregelen, landen met een betalingsbalansoverschot, zoals Nederland en Duitsland, steun zullen moeten verlenen. Het Verenigd Koninkrijk is echter weigerachtig om nieuwe leningen aan te gaan.

Spreker stelt vervolgens de volgende conclusies voor:

De raad kan zich verenigen met de conclusies van de coördinatiecommissie van 25 november 1975 met inachtneming van het volgende:

- a. De Nederlandse delegatie zal proberen de tekst van de resolutie van de 7de speciale AVVN in zijn geheel op te laten nemen in het ontwerp-mandaat ten aanzien van de ontwikkelingssamenwerking voor de CIES. Deze tekst luidt als volgt:

"Concerted efforts should be made in favour of the developing countries towards expanding and diversifying their trade, improving and diversifying their productive capacity, improving their productivity, increasing their export earnings, with a view to counteracting the adverse effects of inflation - thereby sustaining real incomes - and with a view to improving the terms of trade of developing countries and in order to eliminate the economic imbalance between developed and developing countries."

Indien dit niet haalbaar blijkt, kan Nederland terugvallen op de positie zoals vermeld bovenaan blz. 7 van de conclusies van de coördinatiecommissie dd. 25 november 1975.

- b. Het voorgestelde beleids- en prioriteitendebat in het voorjaar te houden door de Raad waarin de ministers van buitenlandse zaken en van financiën zitting hebben, moet als oogmerk hebben:

- 1°. een indicatie voor de Commissie van de gedachten die in de Raad leven omtrent het beeld van de komende begroting;
 - 2°. consistentie te brengen in het totale beleid van de Raad zelf, een en ander onverminderd de procedures vastgelegd in de verdragen.
- c. Met het horen van ambtenaren door een commissie van het Europees Parlement kan worden ingestemd, mits deze "hearings" een informatief karakter hebben en de verantwoordelijkheid van de betrokken commissaris onverlet laten.
 - d. In de Europese Raad zal van Nederlandse zijde erop worden aangedrongen dat de Europese Commissie de voorstellen ten aanzien van het landbouwbeleid tijdig vóór het nieuwe landbouwprijzendebat ter tafel brengt.
 - e. De Nederlandse opstelling zal er vooral op gericht zijn ontwikkelingshulp aan niet-geassocieerde ontwikkelingslanden veilig te stellen.
 - f. De raad acht het niet opportuun om in de vergadering te vragen om een verslag van de conferentie te Rambouillet.
 - g. Vermeden moet worden dat door het opnieuw in discussie brengen van protectionistische gevaren het Verenigd Koninkrijk een kans zou krijgen zich lossen te maken van eerder aangegane verplichtingen in casu de "trade pledge".
 - h. Nederland zal zich in beginsel niet verzetten tegen de gedachte van een vast voorzitterschap voor bepaalde probleemgebieden, mits er voldoende waarborgen bestaan ten aanzien van de kwaliteit van de personen in kwestie.

De raad besluit aldus.

4. Voorbereiding van de Begrotingsraad van 3 december 1975
(Conclusies van de coördinatiecommissie dd. 25 november 1975)

De minister-president stelt na een korte discussie voor akkoord te gaan met de conclusies van de coördinatiecommissie met inachtneming van het volgende:

- a. De Nederlandse delegatie zal zich soepel en flexibel dienen op te stellen met inachtneming van de prioriteitenvolgorde, zoals opgenomen in de conclusies van de coördinatiecommissie dd. 25 november 1975.